

عنوان مقاله:

بررسی درازمدت تغییرات اقلیمی، هیدرولوژیک و برداشت از آبخوان حوضه ی دشت ارژن و اثرات آنها بر تالاب بین المللی ارژن در استان فارس

محل انتشار:

مجله تحقیقات آب و خاک ایران، دوره 53، شماره 9 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 17

نویسندگان:

آریا وزیرزاده - بخش مهندسی منابع طبیعی و محیط زیست، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

حمیدرضا مصفا - بخش مهندسی آب، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران

نبی اله مرادی - اداره کل حفاظت محیط زیست فارس، شیراز، ایران

خلاصه مقاله:

تالاب ارژن یکی از مهمترین تالاب های بین المللی ایران می باشد. این تالاب در دو دهه ی اخیر بجز مقاطع فصلی کوتاهی در سایر فصول خشک بوده است. این تحقیق باهدف بررسی درازمدت وضعیت اقلیمی، هیدرولوژیک و برداشت از آبهای زیرزمینی و تاثیر آنها بر وضعیت فعلی تالاب بین المللی ارژن انجام شد. با بررسی آمار بلندمدت ایستگاه های واقع در حوضه آبخیز تالاب و حوضه های مجاور، وضعیت بارش، تبخیر، تغییرات دما و سفره های آب زیرزمینی و رواناب حوضه تالاب مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. همچنین بیلان آبی تالاب براساس وضعیت اقلیمی بلندمدت و رژیم هیدرولوژیک تاریخی حوضه برآورد گردید. نتایج حاکی از کاهش معنادار بارندگی در برخی ایستگاه های حوضه ی تالاب در سه دهه ی گذشته و افزایش شدید روند برداشت آبهای زیرزمینی در منطقه ی مورد مطالعه در دو دهه ی اخیر بود. مقایسه میزان آب ذخیره شده در مخزن دریاچه دشت ارژن در شرایط فعلی (۴۹/۹۵ م م م) و گزارش اطلس منابع آب ایران (۴۰/۱۰۹ م م م) نشان از کاهش قابل توجه در طی سال های اخیر دارد. همچنین مقایسه میزان رواناب تولیدی فعلی (۹۰/۱۳ م م م) و اطلس منابع آب (۶۴/۱۵ م م م) نشان از کاهش این مقدار نیز است. نتایج بررسی نشان داد که سطح آب زیرزمینی دارای روند کاهشی بوده و آخرین سال های مورد بررسی دارای پایین ترین تراز آب زیرزمینی بوده است. نتایج کلی این تحقیق نشان می دهد که خشکیدگی تالاب ارژن هم تحت تاثیر عوامل اقلیمی و هم عوامل انسانی می باشد. اما شدت تاثیر عوامل انسانی چون برداشت آبهای زیرزمینی بیشتر است. بنابراین در برنامه های حفاظت و احیا تالاب می بایست تمرکز بر کاهش برداشت آبهای زیرزمینی در جهت کمک به تغذیه تالاب و احیاء آبخوان باشد.

کلمات کلیدی:

تالاب ارژن، بارش، تبخیر، رواناب، بیلان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1658451>

